

ALEXANDRA EFRIM

LECTURILE ȘCOLARULUI

CLASA a IV-a

București - 2016

Copertă: Boris Stoilov
Redactor: Alexandra Efrim
Corectură: Ionuț Dumitru
Ilustrație: Pixel Image
Art Director: Titel Baldo

Toate drepturile asupra acestei versiuni în limba română
 aparțin Editurii Steaua Nordului.

Reproducerea integrală sau parțială sub orice formă a
 textului din această carte este posibilă numai cu acordul
 prealabil al Editurii Steaua Nordului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
 Lecturile școlarului : clasa a IV-a. - București : Steaua Nordului, 2016
 ISBN 978-606-511-490-6

82-822=135.1

EDITURA
 STEAUA NORDULUI

Pentru oferta editorială completă:
www.steauanordului.ro

ISBN: 978-606-511-490-6

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	8
EDMONDO DE AMICIS	10
Cuore - inimă de copil	10
Învățătorul nostru	15
Biblioteca lui Stardi.....	17
O nenorocire	21
Coșarul	24
Un gest mărinimos.....	27
Colegul meu, Coretti	30
Prima ninsoare.....	35
Mama mea.....	38
GEORGE TOPÂRCEANU	40
Plouă.....	40
Rapsodii de toamnă.....	43
Leul deghizat.....	51
Bivolul și coțofana.....	53
GRIGORE ALEXANDRESCU	57
Dreptatea leului	57
Câinele și cățelul.....	62
Lupul moralist.....	65
Toporul și pădurea.....	69
GEORGE COȘBUC.....	73
Toamna	73
Dunărea și Oltul	77
Mama.....	81
Trei, Doamne, și toți trei.....	85
Pașa Hassan.....	89
JONATHAN SWIFT	93
Povestea anotimpului uitat.....	93
JACOB LUDWIG GRIMM și WILHELM KARL GRIMM.....	99
Frumoasa din pădurea adormită	99
Împăratul Cioc-de-Sturz	105

EMIL GÂRLEANU	115
Trandafirul	115
Nedespărțite!	120
Cea dintâi durere	123
O rază	130
ALEXANDRU DONICI	135
Știuca și motanul	135
Doi raci	138
HECTOR HENRI MALOT	141
Singur pe lume.	141
HANS CHRISTIAN ANDERSEN	153
Soldățelul de plumb	153
ION LUCA CARAGIALE	162
Făt-Frumos cu moț în frunte	162
Vizită	173
PETRE ISPIRESCU	180
Prâslea cel voinic și merele de aur	180
Cei trei frați împărați	197
OSCAR WILDE	218
Prințul fericit	218
PETRE GHELMEZ	231
O poveste adevărată	232
Scrisoare învățătorului meu	235
MIHAI EMINESCU	239
Făt-Frumos din lacrimă	240
Călin	267
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie	270
Scrisoarea a III-a	273
ION CREANGĂ	286
Moș Ion Roată și Vodă Cuza	287
Dănilă Prepeleac	296
Cinci pâini	312
Povestea unui om leneș	319
Amintiri din copilărie, partea a III-a	323
Amintiri din copilărie, partea a IV-a	347
DANIEL DEFOE	356

Experiența cu agricultura	356
ALEXANDRU VLAHUȚĂ	370
Giurgiu. Călugărenii	370
Târgoviștea. Ruinile	375
DIMITRIE BOLINTINEANU	382
Cea de pe urmă noapte a lui Mihai cel Mare	382
Preda Buzescu	385
VASILE ALECSANDRI	388
Peneș Curcanul	389
Miezul iernei	397
Lunca din Mircești	399
La gura sobei	402
ȘTEFAN OCTAVIAN IOSIF	406
Cântec de leagăn	406
VICTOR HUGO	409
Mizerabilii	409

EDMONDO DE AMICIS

Cunoscut scriitor și publicist italian, Edmondo de Amicis s-a remarcat prin opere ca: „Cinematograful cerebral“, „Romanul unui învățător“, în care a abordat câteva teme sociale și educative, reprezentative ale epocii în care a trăit.

Opera cea mai îndrăgită de copii - „Cuore - inimă de copil“ - este ilustrativă tocmai datorită poveștilor care prezintă dragostea părintească, pentru oamenii necăjiți, dar și pentru cei care sunt aproape de suflet, la bine și la greu - prietenii adevărați.

CUORE - INIMĂ DE COPIL

- Prima zi de școală -

Luni, 17

Azi este prima zi de școală. Parcă a fost un vis vacanța de trei luni petrecută la țară! Mama m-a luat de mână de dimineață, să mă înscrie la Școala Baretii în clasa a treia primară, dar pe mine nu prea mă trăgea inima să merg, căci gândul îmi rămăsese la vacanță. Pe străzi erau numai copii; cele două librării din oraș erau pline de părinți care cumpărau

ghiozdane, penare sau caiete, în timp ce în fața intrării școlii era atâta puhoi de lume, că portarul și jandarmul de-abia reușeau să țină lucrurile în bună orânduială.

Chiar lângă poartă, cineva m-a atins pe umăr: era fostul meu învățător dintr-a doua, tot cu părul lui roșcat, ciufulit, care mi-a zis, pe un ton vesel, ca de obicei:

- Enrico, deci așa, n-o să ne mai vedem?

Asta știam și eu prea bine. Însă acele cuvinte m-au durut. Am reușit să intrăm până la urmă. Domni, doamne, femei obișnuite, muncitori, ofițeri, bunici, servitoare - fiecare cu copiii de mână și cu diplomele de promovare la ei - umpleau holul de la intrare și scările, făcând un tărăboi de parcă se înghesuiau să vadă vreo piesă. Cu plăcere am revăzut acea sală mare de la parter și ușile celor șapte clase, unde îmi petrecusem cei trei ani de școală. Era gloată mare, iar învățătoarele umblau de colo-colo. Învățătoarea mea din clasa întâi m-a salutat din ușa clasei sale și mi-a zis:

- Enrico, anul ăsta o să te duci la etaj; nici măcar n-o să te mai văd în pauză! - și m-a privit cu tristețe.

Directorul avea în preajmă pe mamele îngrijorate din cauză că pentru copiii lor nu mai rămăseseră locuri și mi s-a părut că barba îi mai încărunțise puțin față de anul trecut. Am recunoscut pe unii dintre copii, care acum crescuseră sau se îngrășasera. La parter, unde se făcuseră repartițiile, unii copii de clasa întâi nu voiau cu nici un chip să intre în clase și se împingeau ca niște măgăruși, de era nevoie să fie trași cu forța înăuntru; iar unii plecau din bănci; alții, văzându-se lăsați singuri, se puneau pe plâns, iar părinții trebuiau să se întoarcă, să-i împace și să-i dojenească. Învățătoarele nu mai știau ce să se facă.

Fratele meu mai mic a ajuns la clasa învățătoarei Delcati; eu, la domnul Perboni, sus, la etajul întâi. La ora 10.00, toți elevii erau în clase, cincizeci și patru cu toții, dar doar vreo 15 sau 16 dintre colegii mei dintr-a doua, printre care și Derossi, care nu luase decât premiul întâi până atunci. Însă școala mi s-a părut atât de mică, rămas cum eram cu gândul la munții împăduriți unde îmi petrecusem toată vara! Și iarăși mă

gândeam la învățătorul meu dintr-a doua, care era așa bun cu noi, ne făcea tot timpul să râdem. Și unde mai pui că era și mic de înălțime, de ziceai că este coleg cu noi. Îmi părea tare rău că nu-l aveam atunci alături, cu părul lui roșcat și ciufulit.

Învățătorul nostru este înalt, are un păr grizonat lăsat să crească lung și nu poartă barbă, iar pe frunte i-a rămas o cută adâncă; are o voce groasă și ne privește fix, pe unul câte unul, de parcă vrea să ne citească sufletele; și nu râde deloc. Îmi spuneam în sinea mea: "Asta e prima zi. Încă nouă luni. Să vezi câte teme, câte examene, câte bătăi de cap!". Îmi făcea bine să vorbesc cu mama și, bucuros că o văd la ușă, am alergat să-i sărut mâna. Ea mi-a zis:

- Curaj, Enrico! O să învățăm amândoi.

Și m-am întors acasă fericit. Dar nu-l mai aveam pe învățătorul meu, cu surâsul lui blând și vesel, și școala nu mi se mai părea așa de frumoasă ca înainte.

1. Se bucură băiatul de începerea noului an școlar?
2. Pe cine întâlnește la poarta școlii Enrico?
3. Ce-l întristează pe băiat?
4. Cum îl găsește băiatul pe dascălul cel nou?
5. Cine l-a încurajat pe băiat?
6. Explicați ce înțelegeți din declarația băiatului:

“Și m-am întors acasă fericit. Dar nu-l mai aveam pe învățătorul meu, cu surâsul lui blând și vesel, și școala nu mi se mai părea așa de frumoasă ca înainte”?

Plecând de la afirmația „învățătorul care ajută pe copil să atingă obiectul dorințelor sale, care-i procură zilnic plăcerea biruinței, care îl încurajează când întâmpină unele greutăți, îi arată simpatie în momentul când obține o izbândă va fi neapărat privit cu plăcere. Și dacă purtarea i-e pururea în raport cu principiile, va fi iubit”, alcătuiți o compunere în care să descrieți cum vedeți voi învățătorul ideal.

Virgilius Justin Capră a fost un inventator, profesor și inginer român care a inventat mai multe vehicule cu consum redus de combustibil.

A primit diferite distincții și premii de anvergură precum: Premiul Arca, Premiul Ifia Eco pentru cea mai bună invenție ecologică (triciclu electric sau hibrid, împreună cu Marian Velcea), diploma Eureka Gold Medal pentru același aparat, diploma Salonului Internațional de Invenții de la Geneva și multe altele.

Încă de mic copil preocupările legate de știință au început să se contureze. În timpul școlii primare își cioplește singur niște păpuși de lemn, le plasează pe un disc, punându-le în mișcare cu ajutorul roților dințate de la un ceas stricat. Numește lucrarea "Hora păpușilor de lemn". Principala ocupație era să construiască tractorașe, căsuțe din nisip, avioane din lemn, diferite mașinuțe cu motorașe de ceas și îi plăcea să stea de vorbă cu bătrâni și oameni marginalizați.

Mai târziu, fiind elev de liceu, în primul ciclu, meșterește un motor care pornea la o simplă comandă verbală. Încurajat de reacția profesorilor, tânărul va concretiza această idee într-un dispozitiv simplu, ce permitea deschiderea unui garaj de la distanță. În 1956, după o idee năstrușnică din timpul stagiului militar, concepe primul aparat individual de zbor: renumitul „rucsac zburător”. Ideea se materializează, fiind transmisă tocmai în SUA, unde va fi brevetată șapte ani mai târziu de către americanii Wendell Moore, Cecil Martin și Robert Cumings.

- A. Tema de grup implică participarea tuturor elevilor sau copiilor, sub îndrumarea învățătorului sau părintelui
B. Dezbateri și transfer de cunoștințe între elevi.

ÎNVĂȚĂTORUL NOSTRU

Marti, 18

Azi dimineată mi-a plăcut și de noul nostru învățător. Așteptându-ne pe toți să intrăm, el se așezase deja la catedră, iar din când în când în pragul ușii apărea vreunul dintre elevii lui de anul trecut, pentru a-l saluta. În trecere, se arătau în cadrul ușii și spuneau: „Bună ziua, domnule învățător!” sau „Bună ziua, domnule Perboni!"; unii intrau, îi strângeau mâna, apoi plecau în grabă.

Se vedea că țineau la el și că ar fi vrut să le mai fie învățător. El le răspundea: „Bună ziua!” și strângea mâinile care i se întindeau, dar nu își ridica ochii către nici unul și de fiecare dată rămânea serios.

Cuta de pe frunte îi ieșea în evidență așa cum stătea, cu fața îndreptată spre fereastră, privind acoperișul casei de peste drum, și părea că, în loc să se bucure de acele saluturi, ele îi provocau suferință.

După aceea s-a uitat la noi cu atenție, luându-ne pe fiecare în parte. Când a început să dicteze, a coborât de la catedră pentru a se plimba printre bănci și, văzând un băiat cu fața plină de bășicuțe mici, roșii, s-a oprit din dictat, l-a luat de bărbie și l-a privit, apoi l-a întrebat ce are și i-a pus palma pe frunte, să vadă dacă are temperatură.

În acel timp, un băiat se suise pe bancă și începuse să se strâmbe la el. Învățătorul s-a întors fără veste, iar băiatul s-a așezat la loc jos și a rămas așa, cu capul plecat, așteptându-și pedeapsa. Dar învățătorul doar i-a pus o mână pe cap, zicându-i: